

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 28 април 2022 г.
(OR. en)

8091/22

Междуетноститутитионално досие:
2022/0112 (NLE)

ECOFIN 326
CADREFIN 50
UEM 61
FIN 424

ЗАКОНОДАТЕЛНИ АКТОВЕ И ДРУГИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Относно: РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на България

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

от ...

за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на България

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост¹, и по-специално член 20 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

¹ ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17.

като има предвид, че:

- (1) Избухването на COVID-19 оказва отрицателно въздействие върху икономиката на България. През 2019 г. брутният вътрешен продукт (БВП) на глава от населението на България е бил 28 % от средния за Съюза. Реалният БВП на България е намалял с 4,4 % през 2020 г. и 0,4 % през 2020 и 2021 г., взети заедно. Равнището на бедност и неравенство по отношение на доходите в България е едно от най-високите в Съюза и здравната ѝ система остава слаба и характеризираща се с ограничен достъп до здравни услуги. България е държавата с най-въглеродно интензивна и енергоемка икономика в Съюза. Тя е силно зависима от каменни и лигнитни въглища, въпреки че има огромен потенциал за производство на възобновяема енергия и повишаване на енергийната ефективност, особено по отношение на сградния фонд. Подобряването на качеството на институциите и борбата с корупцията продължават да бъдат основни предизвикателства за насърчаване на благоприятна бизнес среда. Недостигът на работна ръка и умения, както и несъответствията между предлагани и търсени умения на пазара на труда представляват значителна пречка пред бизнес инвестициите и ограничават повишаването на производителността. Внедряването на цифрови технологии напредва бавно както в публичния сектор, така и в частния сектор. България се нарежда на последно място в Съюза по отношение на цифровите умения.

- (2) На 9 юли 2019 г. и на 20 юли 2020 г. Съветът отправи препоръки към България в контекста на европейския семестър. По-специално Съветът препоръча на България да предприеме всички мерки, необходими за ефективно справяне с пандемията, за поддържане на икономиката и за подпомагане на последващото възстановяване, и да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на устойчивост на дълга, като същевременно се увеличават инвестициите. Също така във връзка с публичните финанси Съветът препоръча подобряване на събирането на данъци чрез целенасочени мерки по отношение, наред с другото, на данъчното облагане на горивата и труда и модернизиране на корпоративното управление на държавните предприятия. Освен това Съветът препоръча на България да гарантира стабилността на банковия сектор чрез засилване на надзора и насърчаване на подходящата оценка на активите. По отношение на небанковия сектор на България беше препоръчано да осигури ефективен надзор и прилагане на рамката за борба с изпирането на пари, както и ефективно функциониране на уредбата за несъстоятелността. Освен това беше препоръчано да се подобри качеството и ефективността на публичната администрация, да се сведе до минимум административната тежест и да се укрепи цифровото управление. Също така Съветът препоръча на България да укрепи устойчивостта, достъпността и капацитета на здравната система, да гарантира балансирано географско разпределение на здравните работници и да подобри достъпа до здравни услуги, включително чрез намаляване на преките плащания и преодоляване на недостига на здравни специалисти.

От особено значение за социалните предизвикателства бяха препоръките за подобряване на качеството, приобщаването и адекватността на образованието и обучението спрямо пазара на труда , по-специално за ромите и други групи в неравностойно положение, за укрепване на активните политики на пазара на труда, за повишаване на пригодността за заетост чрез укрепване на уменията, включително цифровите умения, и за справяне със социалното приобщаване чрез подобряване на достъпа до интегрирани услуги за заетост и социални грижи и чрез по-ефективно подпомагане на минималните доходи. За да се справи с кризата, предизвикана от COVID-19, на България беше препоръчано да подобри достъпа до дистанционна работа и да насърчи цифровите умения и равния достъп до образование. Освен това Съветът препоръча на България да предостави ефективна подкрепа на малките и средните предприятия (МСП) и самостоятелно заетите лица, като гарантира непрекъснатия им достъп до финансиране и гъвкави условия за плащане, както и да даде приоритет на готови за изпълнение публични инвестиционни проекти и да насърчи частните инвестиции за стимулиране на икономическото възстановяване. Беше препоръчано инвестициите да се съсредоточат в областта на екологичния и цифровия преход, по-специално в областта на чистото и ефективно производство и използване на енергията и ресурсите, екологичната инфраструктура и устойчивия транспорт, като допринася за постепенната декарбонизация на икономиката, включително във въгледобивните региони. Съветът също препоръча на България да съсредоточи икономическата политика, свързана с инвестициите, върху научните изследвания и иновациите, транспорта, по-специално неговата устойчивост, водите, отпадъците и енергийната инфраструктура и енергийната ефективност, като отчита регионалните различия и подобрява бизнес средата.

След като оцени напредъка по изпълнението на тези специфични за държавата препоръки към момента на представяне на плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ), Комисията констатира, че е постигнат значителен напредък по отношение на препоръките за гарантиране на стабилността на банковия сектор чрез засилване на надзора, укрепване на небанковия финансов сектор чрез ефективно прилагане на основан на риска надзор и предприемане на незабавни мерки на фискалната политика за ефективно справяне с пандемията, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване, както и препоръката за рационализиране и ускоряване на процедурите за предоставяне на ефективна подкрепа на МСП и самостоятелно заетите лица. По отношение на препоръката за подобряване на системата за събиране на данъци е постигнат известен напредък, като в рамките на Инструмента за техническа подкрепа, създаден с Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета¹ са планирани няколко проекта в подкрепа на по-нататъшния напредък в тази област.

¹ Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за създаване на Инструмент за техническа подкрепа (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 1).

- (3) На 15 октомври 2021 г. България представи на Комисията своя национален ПВУ в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Това бе предшествано от процес на консултации, проведени в съответствие с националната правна уредба, с участието на местни и регионални органи, социални партньори, организации на гражданското общество, младежки организации и други заинтересовани страни. Националната ангажираност с ПВУ е в основата на тяхното успешно изпълнение и трайно въздействие на национално равнище и надеждност на европейско равнище. В съответствие с член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията направи оценка на целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на ПВУ в съответствие с насоките за оценка, изложени в приложение V към посочения регламент.
- (4) ПВУ следва да способстват за общите цели на Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 („Механизма“), и на Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, създаден с Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета¹, за да се подкрепи възстановяването след кризата с COVID-19. С тях следва да се насърчава икономическото, социалното и териториалното сближаване на Съюза, като се допринася за шестте стълба, посочени в член 3 от Регламент (ЕС) 2021/241.

¹ Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета от 14 декември 2020 г. за създаване на Инструмент на Европейския съюз за възстановяване с цел подкрепа на възстановяването след кризата с COVID-19 (ОВ L 433 I , 22.12.2020 г., стр. 23).

- (5) Изпълнението на ПВУ на държавите членки ще представлява координирано усилие, включващо инвестиции и реформи в целия Съюз. Чрез координираното им и едновременно изпълнение и чрез изпълнението на трансгранични проекти и проекти с участието на няколко държави тези реформи и инвестиции взаимно ще се подсилват и ще генерират положителни странични ефекти в целия Съюз. Поради това около една трета от въздействието на Механизма върху растежа и създаването на работни места в държавите членки ще се дължи на разпространението на странични ефектиот други държави членки.

Балансиран отговор, допринасящ за шестте стълба

- (6) В съответствие с член 19, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.1 от приложение V към него ПВУ представлява в голяма степен (рейтинг „А“) всеобхватен и адекватно балансиран отговор на икономическото и социалното положение, като по този начин допринася по подходящ начин за всичките шест стълба, посочени в член 3 от същия регламент, като се вземат предвид специфичните предизвикателства пред България и разпределените ѝ финансови средства.
- (7) ПВУ включва мерки, които допринасят за всичките шест стълба, като почти всички компоненти на плана са насочени към няколко стълба. Подобен подход способства да се гарантира, че всеки стълб е разгледан изчерпателно и по последователен начин.

- (8) ПВУ включва важни мерки за ускоряване на двойния преход. По отношение на действията в областта на климата и енергийния преход значителни усилия са насочени към ускоряване и улесняване на внедряването на производството и съхранението на енергия от възобновяеми източници, намаляване на емисиите на парникови газове в енергийния сектор почти наполовина, либерализиране на пазарите на електроенергия на едро и дребно и насърчаване на санирането на сградния фонд с цел подобряване на енергийната ефективност. Значителни инвестиции и реформи са насочени и към насърчаване на мобилността с ниски емисии и използването на по-малко замърсяващи видове транспорт, по-специално железопътния транспорт. Поставя се и силен акцент върху цифровата трансформация на икономиката и обществото в България с мерки в подкрепа на придобиването на цифрови умения сред цялото население, цифровизацията на предприятията и публичната администрация, включително съдебната власт, както и подобряването на свързаността и разгръщането на широколентовия достъп в отдалечени и слабо населени райони. Инвестициите в области като капацитета за съхранение на електроенергия, цифровизацията и устойчивостта на железопътния транспорт и интелигентното управление на водите имат важен принос за екологичните и цифровите цели.

- (9) Очаква се няколко компонента на ПВУ да допринесат за стълба за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж с широк набор от мерки, насочени към укрепване на конкурентоспособността и засилване на научноизследователската и развойната дейност. ПВУ съдържа инвестиции в подкрепа на предприятията, особено на МСП, чрез безвъзмездни средства и финансови инструменти, насочени към насърчаване на цифровизацията, кръговата икономика и използването на възобновяеми енергийни източници за собствено потребление, за да се даде възможност на предприятията да се справят с енергийния преход. Мерките в ПВУ също така допринасят за създаването на благоприятни условия за инвестиции в промишлени паркове и зони и за подкрепа на секторите на културата и творчеството. Освен това реформите и инвестициите следва да подкрепят подобряването на екосистемата за научни изследвания и иновации, като по този начин увеличават резултатите от иновациите в България и насърчават трансфера на технологии и търговската реализация на резултатите от научните изследвания, което следва трайно да стимулира икономическия растеж. ПВУ е силно съсредоточен върху декарбонизацията на енергийния сектор, устойчивото селско стопанство, устойчивата мобилност (железопътен и обществен транспорт), модернизирването на образователната система и инфраструктура, модернизирването на предоставянето на здравни грижи и подкрепата за деинституционализацията на грижите. ПВУ има за цел също така да укрепи бизнес средата и върховенството на закона с мерки за справяне с проблемите на корупцията, като например реформирани институции за борба с корупцията, ново законодателство относно лобирането и защитата на лицата, подаващи сигнали за нередности, реформи на съдебната система за гарантиране на ефективността на наказателните разследвания, включително отчетността и наказателната отговорност на главния прокурор, реформи за подобряване на законодателния процес, реформи в областта на обществените поръчки за намаляване на използването на непрозрачни процедури, реформа на рамката за управление на държавните предприятия и реформа за подобряване на производствата по несъстоятелност и реструктуриране.

- (10) Стълбът за здравна, икономическа, социална и институционална устойчивост включва мерки, които се очаква да допринесат за подобряване на достъпа до образование, учене през целия живот и здравни грижи, както и за насърчаване на социалното приобщаване. Съответните мерки в областта на образованието и обучението включват мерки за повишаване на приложимостта на висшето образование с цел справяне с недостига на работна ръка на пазара на труда и насърчаване на научните изследвания, както и разработване на платформа за учене през целия живот. Съответните мерки в областта на здравеопазването включват и приемането на нова национална стратегия за здравето, прилагането на националната здравна информационна система и създаването на мрежа от амбулаторни отделения, подкрепена от реформа, насочена към неравномерното разпределение на медицинските специалисти. За да се насърчи социалното приобщаване, ПВУ обхваща реформа за подобряване на обхвата и осигуряване адекватността на схемата за минимален доход и мерките в областта на социалните услуги, включително дългосрочните грижи. По отношение на социалното и териториалното сближаване се очаква подкрепата за разгръщането на ширококоловия достъп в селските и отдалечените райони да спомогне да се гарантира, че всички граждани имат достъп до високоскоростна свързаност, а социалното сближаване се очаква да бъде насърчено чрез реформата на схемата за минимален доход в полза на възрастните и децата, инвестиции в социалната икономика, модернизиране на социалните услуги и услугите по заетостта и предоставяне на услуги по телемедицина и електронно управление в отдалечените райони чрез промяна на предназначението на пощенската мрежа на страната. Очаква се българският ПВУ да допринесе за политиките за следващото поколение с мерки като задължителното включване на четиригодишните в предучилищното образование и модернизирането и изграждането на образователни инфраструктури, включително детски градини и училищни лаборатории, както и създаването на младежки центрове в цялата страна.

Справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки

- (11) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент се очаква ПВУ да допринесе за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата (рейтинг „А“), посочени в съответните специфични за държавата препоръки, отправени към България, включително техните фискални аспекти или предизвикателствата, посочени в други относими документи, официално приети от Комисията в контекста на европейския семестър.
- (12) ПВУ включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които допринасят за ефективното преодоляване на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, посочени в специфичните за държавата препоръки, отправени към България от Съвета през 2019 г. и 2020 г. в рамките на европейския семестър, и по-специално в областта на социалното приобщаване, образованието и уменията, здравеопазването, декарбонизацията, цифровия преход и бизнес средата.

(13) ПВУ включва основни структурни реформи и инвестиции в отговор на отправени отдавна препоръки във връзка с бизнес средата и подобряването на институционалната рамка. По-специално се очаква реформата на уредбата на несъстоятелността да допринесе за по-ефективна и гъвкава система за реструктуриране на предприятията, а подобряването на управлението на държавните предприятия и реформата на процедурите за възлагане на обществени поръчки следва да допринесат за по-прозрачно и ефикасно разпределение на публичните ресурси. Реформите, включени в ПВУ, подкрепят по-силна институционална рамка, включително чрез подобряване на капацитета и функционирането на уредбата за борба с корупцията, съдебни реформи за гарантиране на ефективността на наказателните разследвания, включително отчетността и наказателната отговорност на главния прокурор, както и по-добро прилагане на рамката за борба с изпирането на пари. Допълнителните мерки в подкрепа на подобряването на бизнес средата включват реформа на законодателния процес, насочена към повишаване на неговото качество и предвидимост и регулиране на лобистките дейности в контекста на вземането на публични решения. ПВУ включва и набор от реформи и инвестиции, насочени към свеждане до минимум на административната тежест за дружествата чрез подобряване на ефективността на публичната администрация и укрепване на електронното управление, включително чрез цифровизация на правосъдната система и увеличаване на предоставянето на цифрови обществени услуги, особено в селските и отдалечените райони.

- (14) Всеобхватният пакет от реформи и инвестиции в ПВУ допринася за преодоляване на основните предизвикателства пред българския енергиен и транспортен сектор, посочени в препоръките на Съвета. По-специално, очаква се мерките, включени в ПВУ, да ускорят внедряването на производство и съхранение на енергия от възобновяеми източници и да намалят значително емисиите на парникови газове от производството на електроенергия, като по този начин допринесат за постепенната декарбонизация на икономиката, включително във въгледобивните региони. ПВУ включва и ключови реформи, насочени към създаването на конкурентни пазари на едро и дребно, като по този начин се подобрява достъпът на енергията от възобновяеми източници до пазара, и към подобряване на корпоративното управление в енергийния сектор. Що се отнася до насърчаването на устойчивия транспорт, в ПВУ е включена реформа за електромобилност, насочена към насърчаване на използването на превозни средства с нулеви емисии, наред с другото, чрез увеличаване на обществените зарядни станции, и въвеждането на зони с ниски емисии в някои от най-големите и най-замърсените областни градове. ПВУ включва също така реформа на системата на обществения транспорт и въвеждане на система за единичен билет за обществения транспорт, както и инвестиции в цифровизацията и модернизацията на железопътния транспорт, включително придобиването на подвижен състав с нулеви емисии.

- (15) Очаква се реформата на схемата за минимален доход, насочена към осигуряване на нейната адекватност и увеличаване на обхвата ѝ, да допринесе за преодоляване на предизвикателствата, установени във връзка със социалното приобщаване. Освен това се очаква ПВУ да подобри също достъпа до образование и обучение за възрастни и да насърчи социалното приобщаване чрез реформи и инвестиции, включително задължително предучилищно образование от четиригодишна възраст нататък, изграждане и обновяване на учебни сгради и разработване на онлайн платформа за учене за възрастни, свързана с публичните служби по заетостта. По отношение на здравеопазването се очаква мерките в ПВУ да допринесат за преодоляване на недостига на здравни специалисти, включително тяхното неравномерно географско разпределение, увеличаване на наличието на здравни услуги на територията на страната чрез амбулаторни отделения, подобряване на телемедицинските услуги и създаване на услуга за транспорт с въздушни линейки, като по този начин се укрепват достъпността и устойчивостта на системата за здравеопазване. В ПВУ обаче не се разглежда високото равнище на преките плащания.

- (16) ПВУ включва мерки, насочени към увеличаване на наличността на цифрови инфраструктури, достъпа до работа от разстояние и подобряването на цифровите умения, като при това се подкрепя цифровият преход, по-специално чрез широкомащабно внедряване на цифрова инфраструктура, цифровизация на административните услуги и преразгледана уредба на работата от разстояние. В ПВУ също така се насърчават адекватността на уменията и ученето за възрастни с акцент върху цифровите умения. Освен това в ПВУ се отговаря на препоръката за насърчаване на инвестициите в екологичния и цифровия преход чрез обширен пакет от реформи и инвестиции. В допълнение към мерките, насочени към прехода към екологосъобразни, кръгови и цифрови бизнес практики за МСП, ПВУ включва мерки, насочени към реструктурирането и по-нататъшното развитие на екосистемата за научни изследвания и иновации и към подобряване на резултатите от иновациите в България със специален акцент върху екологосъобразните и цифровите технологии. Очаква се ПВУ да допринесе за конкурентоспособността и устойчивото развитие на регионите на страната и за местното развитие. Това включва реформа на управлението на водния и селскостопанския сектор, както и изграждане или обновяване на водоснабдителната и канализационната система. Освен това местното развитие следва да се насърчава чрез нов подход на регионалната политика и чрез специални реформи, които се очаква да стимулират прякото участие на местните общности в управлението на средства от Съюза.
- (17) Може да се счита, че препоръките, свързани с непосредствените мерки на фискалната политика в отговор на пандемията, не попадат в обхвата на ПВУ на България, въпреки че държавата като цяло е реагирала адекватно и в достатъчна степен на непосредствените нужди от подкрепа на икономиката чрез фискални средства през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж.

Принос към потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост

- (18) В съответствие с член 19, параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.3 от приложение V към същия регламент се очаква ПВУ да има силно въздействие (рейтинг „А“) върху укрепването на потенциала за растеж, създаването на работни места и икономическата, социалната и институционалната устойчивост на България, като допринася за прилагането на Европейския стълб на социалните права, включително чрез насърчаване на политиките за децата и младите хора, както и за смекчаването на икономическото и социалното въздействие на кризата във връзка с COVID-19, като при това засилва икономическото, социалното и териториалното сближаване и конвергенцията в рамките на Съюза.
- (19) Симулациите, извършени от службите на Комисията показват, че ПВУ, заедно с останалите мерки по Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, има потенциала да увеличи БВП на България с 1,9 % до 3 % до 2026 г., без да се включва възможното положително въздействие на структурните реформи, което може да бъде значително. Най-значителните трайни положителни ефекти върху растежа и производителността в средносрочен и дългосрочен план се очаква да произтичат от инвестициите в декарбонизация на икономиката, включително разгръщането на производството и съхранението на енергия от възобновяеми източници и повишената енергийна ефективност, както и от инвестициите в подкрепа на предприятията и мерките, които се очаква да привлекат промишлени инвестиции и да развият промишлените екосистеми.

- (20) Очаква се представеният от България набор от реформи и инвестиции да стимулира растежа и да повиши устойчивостта на икономиката чрез преодоляване на важни структурни недостатъци и дългогодишна уязвимост. Мерките, включени в ПВУ за подобряване на бизнес средата, включително чрез укрепване на институционалната рамка и цифровизацията на публичната администрация, съдебната система и строителния сектор, се очаква да създадат значително по-благоприятни условия за частни инвестиции в страната. Освен това се очаква реформите и инвестициите в образованието и уменията, научните изследвания и иновациите, декарбонизацията и цифровизацията, както и подкрепата за предприятията, особено за МСП в рамките на двойния преход, да допринесат значително за устойчивия дългосрочен икономически растеж и създаването на работни места.

(21) ПВУ включва значителни реформи и инвестиции в подкрепа на икономическото, социалното и териториалното сближаване, които допринасят за Европейския стълб на социалните права. Социалната уязвимост следва да бъде смекчена чрез подобряване на системата за социално подпомагане, по-специално чрез реформа на схемата за минимален доход и модернизиране на дългосрочните грижи за възрастните хора и хората с увреждания. Очаква се предвидените мерки да допринесат за повишаване на социалната устойчивост на сътресения, намаляване на социалните неравенства и създаване на възможности за най-уязвимите групи да навлязат на пазара на труда. Мерките, свързани с образованието и уменията, включително цифровите умения, следва да повишат социално-икономическата устойчивост чрез преодоляване на трайния и значителен недостиг на умения и укрепване на пригодността за заетост и производителността на работната сила. Очаква се мерките в областта на образованието да подкрепят равния достъп до качествено образование и обучение и да намалят процента на преждевременно напускащите училище. Освен това се очаква мерките в областта на здравеопазването да засилят способността за реагиране и достъпността на здравното обслужване и да допринесат за подобряване на географското разпределение на здравните работници. ПВУ следва допълнително да допринесе за намаляване на териториалните различия чрез реформи в подкрепа на териториален подход „отдолу нагоре“, както и специални инфраструктурни инвестиции във водния сектор в региони извън столицата, както и инвестиции за осигуряване на по-добри транспортни връзки в северната част на страната. Очаква се другите инвестиции в транспорта и цифровата свързаност в цялата страна и увеличената наличност на електронно управление и други административни услуги в отдалечените и слабо населените райони също да засилят териториалното сближаване. И накрая, реформите и инвестициите за декарбонизация на икономиката следва да положат основите за инвестиции в рамките на Фонда за справедлив преход, за да се гарантира, че въгледобивните региони се подпомагат през прехода и че не се пренебрегва никой.

- (22) ПВУ включва различни интервенции, които допринасят за прилагането на Европейския стълб на социалните права чрез насърчаване на политики за децата и младите хора. Очаква се реформите и инвестициите да подобрят равния достъп до качествено образование и да насърчат участието в образованието в ранна детска възраст чрез задължителното включване на четиригодишните в предучилищното образование и да насърчат личностното развитие на младите хора чрез създаването на младежки центрове. Освен това ПВУ е съсредоточен върху модернизацията на училищата, включително чрез създаването на лаборатории в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ), което гарантира непрекъснато адаптиране към настоящите предизвикателства пред ученето, и по-специално към цифровизацията.

Ненанасяне на значителни вреди

- (23) В съответствие с член 19, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.4 от приложение V към същия регламент се очаква ПВУ да гарантира, че никоя от мерките за изпълнение на реформите и инвестиционните проекти, включени в този план, не нанася значителни вреди на екологичните цели (рейтинг „А“) по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета¹ („принцип за ненанасяне на значителни вреди“).

¹ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

- (24) В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/241 и техническите насоки, предоставени в Известието на Комисията, озаглавено „Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост“ България предостави доказателства и гаранции, че мерките за изпълнение на реформите и инвестиционните проекти, включени в ПВУ, не би трябвало да водят до значителни вреди за никоя от шестте екологични цели, а именно смекчаване на последиците от изменението на климата, адаптиране към изменението на климата, устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси, кръгова икономика, предотвратяване и контрол на замърсяването и опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите. Особено внимание е обърнато на мерките с въздействие върху екологичните цели, като тези мерки изискват внимателно наблюдение.
- (25) Очаква се ПВУ да гарантира, че не се нанасят значителни вреди на екологичните цели, като се избират мерки, които допринасят съществено за постигането на дадена екологична цел или нямат въздействие, или имат незначително предвидимо въздействие, върху екологичните цели. Други мерки, включително общи схеми за подпомагане, са предназначени да гарантират спазването на този принцип. Ключовите етапи или целите следва да гарантират, че изискванията за спазване на принципа за ненанасяне на значителни вреди са взети предвид при проектирането на схемите, както и на всички етапи на изпълнението, включително по време на тръжната процедура, когато е приложимо, и във всички случаи при крайните продукти. За мерки, за които се изисква оценка по същество в съответствие с техническите насоки на Комисията, като например за производство на електроенергия от възобновяеми източници, устойчива мобилност и саниране на сгради, следва да бъдат определени конкретни ключови етапи и цели, за да се гарантира, че не се нанасят значителни вреди на нито една от шестте екологични цели. По този начин критериите за „ненанасяне на значителни вреди“ следва да бъдат интегрирани в ключовите етапи, свързани с процеса на подбор на съответните проекти, и когато е приложимо, в препратките към списък с изключения в съответните ключови етапи и цели.

Принос към екологичния преход, включително биологичното разнообразие

- (26) В съответствие с член 19, параграф 3, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.5 от приложение V към същия регламент ПВУ съдържа мерки, които допринасят до голяма степен (рейтинг „А“) за екологичния преход, включително за биологичното разнообразие, или за преодоляване на предизвикателствата, които произтичат от него. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата възлизат на сума, която представлява 58,9 % от общия размер на отпуснатите по ПВУ средства, изчислени в съответствие с методиката, предвидена в приложение VI към Регламент (ЕС) 2021/241. В съответствие с член 17 от същия регламент ПВУ е съобразен с информацията, включена в националния план в областта на енергетиката и климата за периода 2021—2030 г.
- (27) Що се отнася до целите на Съюза в областта на климата и енергетиката за периода 2030—2050 г. и целта за неутралност по отношение на климата до 2050 г., ПВУ е насочен към някои от основните предизвикателства пред политиката и допринася за постигането на тези цели. Ще бъдат необходими обаче допълнителни усилия за пълното постигане на тези цели, по-специално, защото България има най-висока въглеродна интензивност в Съюза, четири пъти по-висока от средната стойност за Съюза. Мерките в българския план за възстановяване и устойчивост включват дълготрайни реформи и инвестиции, които се очаква да допринесат ефективно за екологичния преход. Това включва реформи и инвестиции в подкрепа на разгръщането на производството на енергия от възобновяеми източници и широкомащабното съхранение на електроенергия, както и ясен ангажимент за постепенно прекратяване на производството на електроенергия от въглища и лигнитни въглища възможно най-скоро и най-късно до 2038 г.

- (28) Освен това инвестициите в електроенергийната мрежова инфраструктура с цел модернизирание на електроенергийната мрежа чрез включване на цифрови инструменти и методи се очаква да положат основите за по-голямо навлизане на електроенергия от възобновяеми източници и по-голяма интеграция със съседните държави. Комбинацията от реформи и инвестиции, включени в ПВУ, се очаква да осигури допълнително производство на енергия от възобновяеми източници в размер на 3,5 GW и нови съоръжения за съхранение със 6000 MWh използваема енергия. ПВУ включва също така мерки за подкрепа на разработването на пилотни проекти, позволяващи въвеждането на чист водород и биогаз за промишлени приложения и за бъдещо използване в транспорта и за производството на електроенергия и топлинна енергия. Очаква се значителните инвестиции в енергийно саниране на обществени и частни сгради, както и уличното осветление да повишат енергийната ефективност. Очаква се реформите и инвестициите да допринесат значително за постигането на напредък по целите за декарбонизация и за климата, определени в българския национален план в областта на енергетиката и климата и дългосрочната стратегия за декарбонизация. Това включва обвързващи цели за намаляване на емисиите на въглероден диоксид, свързани с производството на електроенергия, с 40 % под нивата от 2019 г., което трябва да бъде постигнато до 2025 г., и законодателство относно декарбонизацията, включително график за постепенното прекратяване на електроцентралите с въглища и лигнитни въглища и регулаторна горна граница за техните емисии на въглероден диоксид, приложима от 1 януари 2026 г. Освен това в ПВУ се подкрепя преходът към устойчива мобилност с реформа за насърчаване на електромобилността и с многобройни инвестиции, насочени към модернизирание и цифровизация на обществения транспорт чрез придобиване на подвижен състав с нулеви емисии, внедряване на Европейската система за управление на железопътното движение и изграждане на нов сегмент на метрото в София, които се очаква да допринесат за декарбонизацията на транспортния сектор. Мерките за пътна безопасност, включени в ПВУ, следва да допринесат за повишаване на устойчивостта на транспорта чрез подобряване на неговата безопасност и привлекателност, наред с другото чрез намаляване наполовина на опасните пътни участъци.

- (29) ПВУ допринася и за целите на политиката на Съюза в областта на околната среда, като например подобряването на управлението на водите, насърчаването на устойчивото селско стопанство и опазването на биологичното разнообразие. ПВУ включва реформи и инвестиции във водоснабдителните и канализационните услуги, включително модернизиране и цифровизация на управлението на водите и подобряване на контрола върху тяхното използване. Очаква се мерките, предназначени за опазване и възстановяване на екосистемите и естествените местообитания, да допринесат за изграждането на ефективни структури за управление по „Натура 2000“ в страната, както и за възстановяването на свързаните с климата екосистеми и опазването на биологичното разнообразие. Реформите и инвестициите, включително насочени към управление и опазване на екологичните и природните ресурси в областта на устойчивото селско стопанство и насърчаване на технологичния и екологичен преход на българския селскостопански сектор, имат за цел да подобрят устойчивото управление и конкурентоспособността на сектора в контекста на екологичния преход. Тези мерки следва да гарантират трайно въздействие на ПВУ на България върху екологичния преход, включително върху биологичното разнообразие и опазването на околната среда.

Принос към цифровия преход

- (30) В съответствие с член 19, параграф 3, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.6 от приложение V към същия регламент ПВУ съдържа мерки, които допринасят до голяма степен (рейтинг „А“) за цифровия преход или за преодоляване на предизвикателствата, които произтичат от него. Мерките в подкрепа на целите в областта на цифровия преход възлизат на сума, която представлява 25,8 % от общия размер на разпределените средства по ПВУ, изчислени в съответствие с методиката, предвидена в приложение VII към Регламент (ЕС) 2021/241.

- (31) ПВУ поставя силен акцент върху цифровия преход, като включва мерки във всички компоненти, което отразява широкия и хоризонтален характер на предвидените усилия за цифровизация. Значителните инвестиции и реформи в цифровата свързаност следва да увеличат покритието на мрежите с много голям капацитет в селските и слабо населените райони, които изостават по отношение на цифровото приобщаване, и да създадат благоприятна среда за разгръщането на 5G мрежи и цифрова инфраструктура. ПВУ включва и цялостен пакет от реформи и инвестиции, насочени към подпомагане на развитието на електронното управление и цифровизацията на публичната администрация и съдебната власт, като при това допринася за намаляване на административната тежест за гражданите и предприятията и за повишаване на качеството и ефективността на обществените услуги в области като правосъдието, здравеопазването, селското стопанство и околната среда, културата, заетостта и социалната закрила. ПВУ също така подкрепя цифровизацията на транспортния и енергийния сектор, като по този начин допринася за постепенната им декарбонизация. Що се отнася до частния сектор, инвестициите в цифровата трансформация на бизнес процесите и повишените способности в областта на киберсигурността следва да допринесат за подобряване на тяхната ефективност и производителност. Освен това се очаква цифровите технологии и инфраструктура да повишат капацитета за иновации на България, като се обърне специално внимание на екологосъобразните и цифровите технологии. Няколко университета и научноизследователски организации следва да имат достъп до свръхбърза свързаност, необходима за участие в европейските научноизследователски мрежи.
- (32) Повишаването на равнището на цифровите умения на населението е друг приоритет, подкрепян от ПВУ, включително чрез целенасочени реформи и инвестиции в образователната система, като например създаване на лаборатории в областта на НТИМ в училищата и инвестиции за повишаване на квалификацията и преквалификация с цел повишаване на пригодността за заетост на работната сила чрез подобряване на цифровите умения.

Трайно въздействие

- (33) В съответствие с член 19, параграф 3, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.7 от приложение V към същия регламент се очаква ПВУ да окаже трайно въздействие върху България в голяма степен (рейтинг „А“).
- (34) Очаква се предложените в ПВУ реформи да доведат до дългосрочни резултати и трайни структурни промени. По-специално реформите за насърчаване на екологичния и цифровия преход, всеобхватните реформи в системите за образование и обучение и реформата на екосистемата за научни изследвания и иновации се очаква да окажат трайно въздействие върху икономиката на България чрез укрепване на уменията за пазара на труда и стимулиране на производителността и устойчивия дългосрочен растеж. Очаква се реформите на здравеопазването, социалните услуги, включително дългосрочните грижи, и схемата за минимален доход трайно да подобрят системите за здравеопазване и социална закрила на България по отношение на приобщаването, адекватността и ефективността.

(35) Изпълнението на реформите, предвидени в ПВУ, по-специално на реформите на институционалната рамка и върховенството на закона, се очаква да доведе до структурни промени в публичната администрация и институциите, като допринесе за трайно подобряване на тяхното функциониране и административен капацитет. ПВУ включва ключови реформи на съдебната система за гарантиране на ефективността на наказателните разследвания, включително отчетността и наказателната отговорност на главния прокурор, увеличаване на капацитета за борба с корупцията в съдебната власт, както и подобряване на капацитета на органите за борба с корупцията, почтеността на държавните служители и ефективността на надзорните органи за борба с изпирането на пари. Усилията за реформи следва да се съсредоточат и върху подобряването на управлението на държавните предприятия, повишаването на прозрачността и конкуренцията в процеса на възлагане на обществени поръчки, подобряването на качеството на законодателния процес и укрепването на механизмите за одит и контрол. Освен това ПВУ включва реформи и инвестиции, които се очаква да отключат потенциала на електронното управление и цифровите обществени услуги и по този начин трайно да повишат ефективността на публичната администрация. ПВУ има за цел да укрепи административния капацитет за стратегическо планиране и изпълнение на приоритетните политики.

- (36) ПВУ съдържа многобройни реформи и инвестиции, които се очаква да имат трайно въздействие чрез подпомагане на екологичния и цифровия преход, с акцент върху интелигентната и устойчива икономика. Значителните реформи и инвестиции, включени в ПВУ, имат потенциала да допринесат за декарбонизацията на икономиката чрез подпомагане на засиленото внедряване на производството и съхранението на енергия от възобновяеми източници, повишаване на енергийната ефективност, допринасяне за устойчива пътна и железопътна мобилност, както и за устойчиво селско стопанство и управление на водните ресурси. Очаква се инвестициите за насърчаване на придобиването на цифрови умения, цифровизацията на публичния сектор, предприятията и научноизследователските организации и инвестициите в цифрова свързаност трайно да повишат ефективността в тези сектори. Освен това ПВУ включва инвестиции в подкрепа на предприятията при двойния преход и за стимулиране на интелигентния и устойчив растеж.
- (37) Трайното въздействие на ПВУ може да бъде засилено и чрез полезни взаимодействия между ПВУ и други програми, включително тези, финансирани от фондовете по линия на политиката на сближаване, по-специално чрез преодоляване по същество на дълбоко вкоренените териториални предизвикателства и насърчаване на балансирано развитие.

Мониторинг и изпълнение

- (38) В съответствие с член 19, параграф 3, буква з) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.8 от приложение V към същия регламент мерките, предложени в ПВУ, са подходящи (рейтинг „А“), за осигуряване на ефективен мониторинг и изпълнение на този план, включително на предвидения график, ключовите етапи и целите, както и свързаните с тях показатели.

- (39) Дирекция „Национален фонд“ на Министерството на финансите е органът, отговорен за събирането и докладването на данни за напредъка, както и за изготвянето и подаването на искания за плащане и получаването на плащания от Комисията. Тя също така ще действа като център на национално равнище за изготвянето на общи правила и процедури за изпълнението на Механизма, за извършване на проверки и контрол на изпълнението на инвестициите и реформите, включително активен мониторинг на напредъка в изпълнението на мерките въз основа на ключовите етапи и целите. Дирекция „Централно координационно звено“ на Министерството на финансите ще отговаря за мониторинга на изпълнението на ключовите етапи и целите в ПВУ, включително напредъка по общите показатели и приноса на инвестициите към екологичния и цифровия преход. Тази дирекция също така има за задача да създаде стратегическа рамка за информационни и комуникационни дейности във връзка с изпълнението на ПВУ и за администриране, поддръжка и модернизиране на информационните системи за програмите със споделено управление със Съюза и в рамките на Механизма. Дирекция „Икономическа и финансова политика“ на Министерството на финансите е органът, който отговаря за докладването за напредъка в изпълнението на ключовите етапи и целите на ПВУ в рамките на цикъла на европейския семестър. Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ към Министерството на финансите отговаря за извършването на одит и контрол в рамките на Механизма. Следните отговорности също попадат в сферата на компетентност на органа: проверка на надеждността на данните относно изпълнението на ключовите етапи и начина, по който те се събират; и предоставяне на гаранции, че при изпълнението на ПВУ не се допускат двойното финансиране, измамите, корупцията и конфликтите на интереси и че се спазва принципът на добро финансово управление.

- (40) ПВУ определя ключови етапи и цели за всички реформи и инвестиции. Тези ключови етапи и цели са в съответствие с дългосрочните цели на ПВУ. Предложените качествени и количествени показатели, използвани за ключовите етапи и целите, са достатъчно ясни, надеждни и всеобхватни, за да се гарантира, че тяхното изпълнение може да бъде проверено и проследено. Броят на ключовите етапи и целите отразява големия брой мерки и подмерки за осигуряване на ефективен мониторинг и изпълнение на ПВУ. Ключовите етапи и целите са от значение и за вече приключени мерки, които са допустими съгласно член 17, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241. Задоволителното изпълнение на тези ключови етапи и цели във времето е необходимо условие за обосноваване на искането за отпускане на средства.
- (41) Държавите членки следва да гарантират, че финансовата подкрепа по линия на Механизма се съобщава и признава в съответствие с член 34 от Регламент (ЕС) 2021/241. Техническа подкрепа може да бъде поискана по линия на Инструмента за техническа подкрепа, за да се подпомогнат държавите членки при изпълнението на техните ПВУ.

Оценка на разходите

- (42) В съответствие с член 19, параграф 3, буква и) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.9 от приложение V към същия регламент представената в ПВУ обосновка за размера на прогнозните общи разходи по ПВУ е в умерена степен (рейтинг „Б“) разумна и реалистична, съответства на принципа за ефективност на разходите и е съизмерима с очакваното икономическо и социално въздействие на национално равнище.

- (43) България е предоставила индивидуални прогнозни разходи за всички мерки в ПВУ, които ще генерират разходи. България е предоставила като цяло ясна и достатъчна информация, за да обоснове оценките на разходите, свързани с всяка от реформите и инвестициите в ПВУ, когато е необходимо на равнище поинвестиция.
- Доказателствата, предоставени от България, са достатъчни за да се заключи, че размерът на прогнозните общи разходи за ПВУ е разумен и реалистичен, тъй като сумите са подходящи и съответстват на естеството и вида на предвидените реформи и инвестиции. За голяма част от мерките са предоставени изчисления на оценките на разходите, които са до голяма степен ясни и разбираеми. За някои мерки е можело да бъдат предоставени повече подробности, за да се обясни как е изчислен окончателният бюджет. За мерки, обусловени от търсенето (като инвестиции в енергийна ефективност на сгради или програми за подпомагане на предприятията), е включено позоваване на пълното изпълнение на бюджета и, когато е целесъобразно, на очаквания брой бенефициери. За по-голямата част от мерките България е предоставила информация за разходите за сходни мерки, изпълнявани в миналото, когато такава е била налична. Когато такава информация не е била на разположение, като например при нови проекти, България е предоставила ценови оферти или, в някои случаи, ценова информация от публично достъпни източници. Прогнозните разходи за мерките, включени в ПВУ, са като цяло в съответствие с подобни мерки, включително инвестиции, финансирани по други програми на Съюза, ако има такива.

Прогнозите за разходите по българския ПВУ са прегледани от българската Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“, която е посочила, че оценките на разходите са пълни, разумни и реалистични по смисъла на Регламент (ЕС) 2021/241 и че не разполагат с друг източник на финансиране. България е предоставила достатъчно информация и доказателства, че размерът на прогнозните общи разходи за ПВУ, който ще бъде финансиран по линия на Механизма, не е обхванат от съществуващо или планирано финансиране от Съюза. И накрая, размерът на прогнозните общи разходи по ПВУ е в съответствие с принципа на ефективност на разходите и е съизмерим с очакваното икономическо и социално въздействие на национално равнище.

Защита на финансовите интереси на Съюза

- (44) В съответствие с член 19, параграф 3, буква й) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.10 от приложение V към същия регламент мерките, предложени в ПВУ, са подходящи (рейтинг „А“) за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупция, измами и конфликти на интереси при използването на средствата, предоставени по посочения регламент и се очаква да допринесат за ефективно избягване на двойното финансиране по линия на посочения регламент и на други програми на Съюза. Това не засяга прилагането на други инструменти и механизми за насърчаване и осигуряване на спазването на правото на Съюза, включително за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупция, измами и конфликти на интереси, както и за защита на бюджета на Съюза в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета¹.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 1).

(45) Системата за вътрешен контрол, описана в ПВУ, се основава на стабилни процеси и структури и ясно определя участниците и техните роли и отговорности за изпълнението на задачите по вътрешния контрол. Системата за вътрешен контрол и други съответни механизми, включително събирането и публикуването на данни за крайните получатели, се очаква да спомогнат за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупция, измами и конфликти на интереси при използването на средствата по Регламент (ЕС) 2021/241, както и за избягване на двойното финансиране по посочения регламент и други програми на Съюза. Към момента на първото искане за плащане трябва да бъде въведена и да започне да функционира система от регистри за мониторинга на изпълнението на ПВУ. Ключов етап следва да гарантира, че системата най-малко: а) позволява събирането на данни и мониторинга на постигането на ключовите етапи и целите; и б) позволява събирането и съхраняването и осигуряването на достъп до данните, изисквани съгласно член 22, параграф 2, буква г), подточки i)–iii) от Регламент (ЕС) 2021/241.

- (46) Следва да се въведат специфични мерки, за да се гарантира спазването на правилата, свързани с предотвратяването, разкриването и коригирането на измами, конфликт на интереси, корупция и двойно финансиране. В ПВУ се предоставя информация за административния капацитет на органите, които ще наблюдават, контролират и прилагат този ПВУ в България, както и на органите, които ще извършват одитни дейности. Предоставена е също така информация за законовите правомощия на различните органи. В съответствие с член 20, параграф 5, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/241 ключов етап за оценката на административния капацитет на отговорните органи и нуждите от капацитет, е необходима мярка за да се спази член 22 от посочения регламент, като този етап следва да бъде изпълнен преди първото искане за плащане като предварително условие за всяко плащане по линия на Механизма. Освен това отделен ключов етап следва да изисква влизането в сила на законодателния акт за одобряване на системата за управление и контрол, като този ключов етап също следва да бъде изпълнен преди подаването на първото искане за плащане като предварително условие за всяко плащане по линия на Механизма.

Съгласуваност на ПВУ

- (47) В съответствие с член 19, параграф 3, буква к) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.11 от приложение V към същия регламент ПВУ включва в голяма степен (рейтинг „А“) мерки за изпълнение на реформи и проекти за публични инвестиции, които представляват съгласувани действия.

- (48) ПВУ е структуриран около четири съгласувани стълба, с които се подкрепя възстановяването на българската икономика, приносът към екологичния и цифровия преход и повишената издръжливост с оглед по-устойчив и приобщаващ растеж. Всеки стълб се основава на компоненти, включително последователни пакети от взаимно подсилващи се и допълващи се реформи и инвестиции. Влизането в сила на реформите на ранен етап от графика на ПВУ осигурява благоприятна среда за реализирането на инвестициите, което от своя страна допринася за постигането на целите на реформите. На равнището на ПВУ всички стълбове преследват допълващи се цели и представляват съгласувани действия. В ПВУ не са открити несъответствия или противоречия между стълбовете или компонентите. Всички стълбове на ПВУ включват мерки, които взаимно засилват въздействието върху екологичния преход. Цифровите решения, включени в ПВУ, по-специално тези в транспортния и енергийния сектор, също се очаква да допринесат за декарбонизацията на икономиката и да насърчат интелигентния, устойчив и приобщаващ растеж. Очаква се мерките в подкрепа на предприятията да допринесат за насърчаване на двойния преход. Освен това мерките, допринасящи за подобряване на бизнес средата, подкрепят всички инвестиции, включени в ПВУ, а инвестициите и реформите в образованието и уменията също се очаква да насърчат цифровия преход, както и научните изследвания и иновациите.
- (49) Признава се необходимостта от установяване на систематично взаимно допълване с финансирането по политиката на сближаване и в компонентите са представени примери за това. Двата вида финансиране са достатъчно разграничени и това следва да бъде взето предвид при финализирането на споразумението за партньорство и програмите по политиката на сближаване.

Равенство

- (50) ПВУ съдържа мерки, които се очаква да помогнат на България да се справи с предизвикателствата в областта на равенството между половете и равните възможности за всички, включително мерки, насочени към личностното развитие на младите хора от уязвими групи, в това число ромите, мобилността и възможностите за независим живот на хората с увреждания и качеството на живот на възрастните хора. ПВУ включва и мерки, насочени към насърчаване на равния достъп до здравеопазване и образование, включително инвестиции в детски градини, с последици за участието на жените на пазара на труда. В ПВУ България се ангажира да гарантира спазването на равенството между половете и равенството за всички на всички етапи от подготовката и изпълнението на предвидените реформи и инвестиции.

Самооценка на сигурността

- (51) България е предоставила самооценка на сигурността за инвестициите в цифров капацитет и свързаност в съответствие с член 18, параграф 4, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/241. В рамките на ПВУ няколко компонента включват раздел, в който се обяснява как мерките се придържат към отворената стратегическа автономност и сигурността на Съюза.

Процес на консултации

- (52) В ПВУ се посочва, че България е провела консултации с широк кръг заинтересовани страни, включително социални партньори, регионални и местни органи, организации на гражданското общество, бизнес общността и други съответни заинтересовани страни на ранен етап от подготовката на ПВУ. Първият проект на ПВУ е бил предмет на обществена консултация, която е събрала над 90 позиции от заинтересовани страни, послужили като основа за последващите преразглеждания на ПВУ. Консултациите на по-късните етапи са били по-целенасочени, предимно с участието на социалните партньори и конкретни представители на секторите. За да се гарантира ангажираността на съответните участници, от решаващо значение е по време на изпълнението на инвестициите и реформите, включени в ПВУ, да се привлекат всички местни органи и заинтересовани страни, включително социалните партньори.

Положителна оценка

- (53) След положителната оценка на Комисията относно ПВУ на България с констатацията, че ПВУ отговаря в задоволителна степен на критериите за оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/241, в съответствие с член 20, параграф 2 от посочения регламент и приложение V към него, в настоящото решение следва да бъдат определени реформите и инвестиционните проекти, необходими за изпълнението на ПВУ, съответните ключови етапи, цели и показатели, както и сумата, предоставена от Съюза за изпълнението на ПВУ под формата на безвъзмездна финансова подкрепа.

Финансово участие

- (54) Прогнозните общи разходи по ПВУ на България възлизат на 13 491 125 932 BGN, което се равнява на 6 897 903 157 EUR въз основа на референтния обменен курс EUR/BGN на ЕЦБ от 15 октомври 2021 г. Тъй като ПВУ отговаря в задоволителна степен на критериите за оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/241, и освен това, тъй като размерът на прогнозните общи разходи по ПВУ е по-голям от максималното налично финансово участие за България, финансовото участие, разпределено за ПВУ на България, следва да се равнява на цялата сума на финансовото участие, налично за България.
- (55) В съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 изчисляването на максималното финансово участие за България трябва да бъде актуализирано до 30 юни 2022 г. Поради това в съответствие с член 23, параграф 1 от посочения регламент за България следва да се предостави сума, която не надхвърля максималното финансово участие, посочено в член 11, параграф 1, буква а) от същия регламент, така че да бъде поето правно задължение до 31 декември 2022 г. При необходимост, след актуализирането на максималното финансово участие, Съветът, по предложение на Комисията, следва да измени настоящото решение, за да включи актуализираното максимално финансово участие, изчислено в съответствие с член 11, параграф 2 от посочения регламент, без ненужно забавяне.

- (56) Подкрепата, която трябва да бъде предоставена, ще се финансира от заеми, взети от Комисията от името на Съюза въз основа на член 5 от Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета¹. Подкрепата следва да бъде изплатена на вноски, след като България изпълни задоволително съответните ключови етапи и цели, определени във връзка с изпълнението на ПВУ.
- (57) Настоящото решение не следва да засяга резултатите от процедурите, свързани с отпускането на средства на Съюза по която и да е програма на Съюза, различна от Механизма, или процедурите, свързани с нарушения на функционирането на вътрешния пазар, които могат да бъдат предприети, по-специално съгласно членове 107 и 108 от Договора. То не отменя посоченото в член 108 от Договора изискване към държавите членки да уведомяват Комисията за случаите на евентуална държавна помощ,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

¹ Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета от 14 декември 2020 г. относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом (ОВ L 424, 15.12.2020 г., стр 1).

Член 1

Одобряване на оценката на ПВУ

Одобрява се оценката на ПВУ на България въз основа на критериите, предвидени в член 19, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241. Реформите и инвестиционните проекти в рамките на ПВУ, мерките и графикът за мониторинг и изпълнение на ПВУ, включително съответните ключови етапи и цели, съответните показатели, свързани с изпълнението на предвидените ключови етапи и цели, както и редът и условията за предоставяне на пълен достъп от Комисията до съответните основни данни, са определени в приложението към настоящото решение.

Член 2

Финансово участие

1. Съюзът предоставя на България финансово участие под формата на безвъзмездна подкрепа, възлизаща на 6 267 312 124 EUR¹. Сума в размер на 4 636 043 337 EUR е на разположение за поемане на правно задължение до 31 декември 2022 г. Ако в резултат на актуализацията, предвидена в член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, за България бъде изчислено актуализирано максимално финансово участие, което е равно на или по-голямо от 6 267 312 124 EUR, се предоставя допълнителна сума в размер на 1 631 268 787 EUR за поемане на правно задължение от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2023 г. Ако в резултат на актуализацията, предвидена в член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, за България бъде изчислено актуализирано максимално финансово участие, което е по-малко от 6 267 312 124 EUR, разликата между актуализираното максимално финансово участие и сумата от 4 636 043 337 EUR е на разположение за поемане на правни задължения в съответствие с процедурата, предвидена в член 20, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2021/241, от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2023 г.
2. Комисията предоставя на България финансовото участие от Съюза на вноски, в съответствие с приложението към настоящото решение. Вноските могат да бъдат изплатени от Комисията на един или няколко транша. Размерът на траншовете зависи от наличието на финансиране.

¹ Тази сума съответства на разпределените финансови средства след приспадане на пропорционалния дял на България от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методиката, определена в член 11 от посочения регламент.

3. Отпускането на вноските в съответствие със споразумението, предвидено в член 23, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241, зависи от наличието на финансиране и от решение на Комисията, взето в съответствие с член 24 от Регламент (ЕС) 2021/241, че България е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени във връзка с изпълнението на ПВУ. За да има право да получи плащане, България трябва да изпълни ключовите етапи и целите не по-късно от 31 август 2026 г., при условие че са влезли в сила правните задължения, посочени в параграф 1.

Член 3

Адресат

Адресат на настоящото решение е Република България.

Съставено в Брюксел на

За Съвета

Председател
